

Handläggare

Linda Hillner

Controller

Kommunledningsförvaltningen

Vård- och omsorgsnämndens delårsrapport januari-augusti 2025

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att:

1. fastställa vård- och omsorgsnämndens delårsrapport januari–augusti 2025, daterad 16 september 2025.

Beskrivning av ärendet

Vård- och omsorgsnämndens resultat för perioden augusti uppgår till 108,5 miljoner kronor, en positiv avvikelse från budget på cirka 4,1 miljoner kronor. Det ackumulerade resultatet per augusti landar på 755,6 miljoner kronor, en negativ avvikelse mot den ackumulerade budgeten på cirka 22 miljoner kronor.

Delårsrapporten ger en samlad bild av vård- och omsorgsnämndens verksamhet och ekonomiska resultat under perioden. Rapporten redovisar väsentliga händelser samt en uppföljning av mål, både kommunfullmäktiges övergripande mål och nämndens egna utvecklingsmål. Rapporten behandlar även de riktade satsningar och särskilda uppdrag som fullmäktige beslutat om samt de viktigaste personalförhållandena.

Ekonomiskt utfall

Resultatet för perioden januari–augusti 2025 uppgår till –22 miljoner kronor, jämfört med –29,7 miljoner kronor motsvarande period 2024.

Årsprognosen visar ett underskott på –36,8 miljoner kronor, att jämföra med –51,2 miljoner kronor föregående år.

Vissa intäkter, bland annat statsbidrag och trygghetslarm, bidrar till att dämpa resultatförsämringen.

Underskotten hänförs i huvudsak till personalkostnader, köpta platser, inhyrd personal samt timanställda. Äldreomsorgen uppvisar det största underskottet (–14,3 mnkr), huvudsakligen till följd av högre personalkostnader än budgeterat.

Åtgärder för budget i balans

För att uppnå ekonomisk balans har nämnden beslutat om en rad åtgärder. Åtgärdernas genomslag bedöms ta längre tid än planerat, främst till följd av organisatoriska och strukturella förutsättningar såsom små och kostnadsineffektiva boenden.

Omställningsmedel

Kommunfullmäktige har avsatt 25 miljoner kronor för perioden 2025–2027 i syfte att understödja omställningsarbetet. Dessa medel används för bland annat bemanningsoptimering, digitalisering, ekonomistöd, förstärkning av myndighetsutövning samt satsningar på personal.

Prognos

Nämnden prognostiserar ett underskott på –36,8 miljoner kronor för helåret 2025. Detta innebär en försämring i förhållande till marsprognosen (–28,5 mnkr), huvudsakligen beroende på ökade personalkostnader, stigande kostnader för köpta platser och hyrpersonal samt lägre realiserad effekt av planerade besparingar.

Nämnden framhåller att arbetet med att uppnå budget i balans måste bedrivas på ett kontrollerat sätt för att säkerställa bibehållen kvalitet i verksamheten samt en god arbetsmiljö. Under återstoden av året prioriteras riktade insatser mot enheter med störst ekonomiska avvikelser samt fortsatt uppföljning av inköp.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av kommunstyrelsens enhet för controllerstöd och vård- och omsorgsförvaltningens ledningsgrupp.

Under arbetet har dialog förts med representant för centralt ekonomistöd samt förändringsledare gällande bemanningsoptimering.

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Förvaltningen konstaterar att vård- och omsorgsnämnden fortsatt befinner sig i ett ekonomiskt ansträngt läge, men att utvecklingen är mer positiv än föregående år.

Resultatet för januari–augusti 2025 uppgår till –22 miljoner kronor, vilket är en förbättring jämfört med motsvarande period 2024. Prognosen för helåret visar dock ett underskott på –36,8 miljoner kronor, vilket understryker behovet av fortsatt fokus på åtgärder för budget i balans.

De beslutade åtgärderna, såsom bemanningsoptimeringen, stopp för övertid och inköp samt översyn av lokaler och hyror, bedöms på sikt skapa förutsättningar för en mer kostnadseffektiv och långsiktigt hållbar verksamhet. Förvaltningen konstaterar samtidigt att effekterna av åtgärderna tar längre tid än beräknat att realisera, bland annat på grund av strukturella utmaningar och behov av kulturförändringar i organisationen.

Förvaltningen ser positivt på de satsningar som görs genom de avsatta omställningsmedlen. Dessa möjliggör investeringar i digital infrastruktur, kvalitetsutveckling och förstärkt myndighetsutövning, vilket förväntas bidra till både ökad kvalitet och bättre styrning av resurser.

Förvaltningen framhåller slutligen vikten av att genomföra förändringarna på ett kontrollerat sätt för att säkerställa att kvaliteten i omsorgen och arbetsmiljön för medarbetarna inte äventyras.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna präglas på kort sikt av ett fortsatt underskott, där helårsprognosen för 2025 uppgår till –36,8 mnkr.

Effekterna av beslutade besparingsåtgärder, såsom bemanningsoptimering och anställningsstopp, tar längre tid än beräknat att realisera, vilket fördröjer återgången till ekonomisk balans. Kostnaderna för personal förblir höga, bland annat till följd av timanställningar, övertidsuttag och användning av hyrsjuksköterskor.

På längre sikt bedöms dock flera av åtgärderna ha en positiv effekt. Effektivare utnyttjande av lokaler, minskade kostnader för inköp och en stabilare bemanningssituation kan bidra till en mer hållbar ekonomi för nämnden.

Införandet av nya stödfunktioner och digitala verktyg förväntas även förbättra styrning och uppföljning av resurser. Samtidigt finns en risk att besparingar som påverkar omsorgens kvalitet leder till ökade kostnader inom andra samhällssektorer, exempelvis hälso- och sjukvården eller för anhöriga. De omställningsmedel som avsatts av kommunfullmäktige utgör dock en viktig buffert och skapar möjlighet att genomföra nödvändiga investeringar som stärker den långsiktiga ekonomiska hållbarheten.

Sociala eller miljömässiga konsekvenser

Bedömning av miljömässiga konsekvenser

Effektivare lokalutnyttjande och minskade tomhyror kan bidra till lägre energiförbrukning.

Digitalisering minskar behovet av resor, möten och pappershantering och resursoptimering genom inköpsstopp kan leda till mer hållbart nyttjande av material.

Dock kan vissa utmaningar uppstå vid samlokalisering eller kortsiktiga inköpslösningar. Till exempel att verksamheten väljer mer kortsiktiga inköpslösningar kan innebära att det köps in billigare engångsprodukter istället för hållbara dyrare alternativ, vilket på sikt ökar både avfall och miljöpåverkan.

Bedömning av sociala konsekvenser

De beslutade åtgärderna inom vård- och omsorgsnämnden medför på kort sikt vissa utmaningar för både brukare och personal, men de syftar samtidigt till att skapa en långsiktigt hållbar verksamhet av hög kvalitet.

För brukare

Genom förstärkning av myndighetsutövningen och en tydligare resursfördelning skapas förutsättningar för mer enhetliga och transparenta beslut.

Bemanningsoptimeringen och minskat beroende av hyrpersonal kan leda till en mer stabil personalgrupp och därmed ökad trygghet för brukarna.

Genom satsningar på en ny kvalitetsenhet inom förvaltningen och satsning på digital infrastruktur ges bättre möjligheter att följa upp insatser, vilket kan höja kvaliteten i omsorgen över tid.

För personal

Organisationsförändringarna som satts och sätts på plats bidrar till ökad tydlighet i ansvarsfördelning och förbättrad samordning.

Omställningsmedlen möjliggör satsningar på utbildning och digitala verktyg som stärker personalens arbetsvillkor.

Genom minskad övertid och ökad planeringsförmåga gällande scheman kan en mer balanserad arbetssituation uppnås på längre sikt.

För samhället i stort

Åtgärderna för en budget i balans syftar till att säkerställa att nämndens resurser används där de gör störst nytta, vilket gynnar både individer och samhällsekonomin.

Genom ett målmedvetet arbete för budget i balans ökar förutsättningarna för långsiktig stabilitet, vilket kan bidra till ökad tillit till kommunens förmåga att leverera god vård och omsorg.

Investeringar i digitalisering och nya arbetssätt kan skapa mer moderna och effektiva lösningar för framtidens vård och omsorg.

Beslutsunderlag

Följande handlingar har legat till grund för beslutet:

- Tjänsteskrivelse, 2025-09-16

- Vård- och omsorgsnämndens delårsrapport januari-augusti,
2025-09-16

Ansvariga tjänstepersoner

Tjänsteskrivelsen är fastställd av följande:

- Mikael Gustavsson Roxell, förvaltningschef

Sändlista

Beslutet skickas till:

- Kommunstyrelsen, för åtgärd